

OG‘ZAKI MULOQOT JARAYONIDA PARALINGVISTIK VOSITALAR (NEMIS TILI MISOLIDA)

M.Abdurazzakova

Farg‘ona davlat universiteti I bosqich magistranti

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada suhbatdagi sinxron kompyuter vositachiligidagi muloqotda og‘zaki aloqa aralashuvining paralingvistik vositalarini qo‘llashning asosiy usullarini o‘rganish natijalari bayon etiladi. Tahlil davomida kompensatsion vositalarning ikki guruhi bo‘lgan grafik va og‘zaki shakllari aniqlanadi va tavsiflanadi.

***Kalit so‘zlar:** kompyuter vositasida aloqa, suhbat, muloqot, paralingvistik vositalar, kompensatsion vositalar, interfaol muhit.*

АННОТАЦИЯ

В данной статье описаны результаты исследования основных способов использования паралингвистических средств речевого вмешательства в синхронную компьютерно-опосредованную коммуникацию. В ходе анализа выделяются и описываются изобразительные и словесные формы, две группы компенсаторных средств.

***Ключевые слова:** компьютерно-опосредованное общение, беседа, диалог, паралингвистические средства, компенсаторные средства, интерактивная среда.*

KIRISH

Hozirgi kunda jamiyat hayotiga eng yangi axborot texnologiyalari va global internet tarmog‘i faol kirib kelmoqda, uning doirasida kommunikativ o‘zaro ta‘sirning o‘ziga xos sifat jihatidan yangi shakllari bilan maxsus interfaol muhit vujudga kelmoqda. Ushbu shakllar suhbatni sinxron kompyuter yozma aloqasi sifatida matnli xabarlarni o‘z ichiga oladi.

Suhbat muammolarining o‘ziga xos xususiyatlari xorijiy olimlar, ya‘ni M.Baissvenger, K.Lukxardt, S.Ortmann, H.Shirai, N.G.Asmus, T.N.Zaxarova, K.V.Ovcharova, E.M.Chuxarev va boshqalar tomonidan tadqiq etiladi. Bu muammolar kommunikativ va nutq xususiyatlarining o‘ziga xosligini ta‘kidlash, yozma ravishda amalga oshirish, shu bilan birga muloqotning o‘z-o‘zidan tayyorlanmagan sinxron tabiati, dialogik shakli, aloqa paytida akustik va vizual aloqaning yo‘qligi kabilar kiradi. Biroq, ushbu tur va uning til xususiyatlarini batafsil tahlil qilish hali ham mavjud emas. Suhbatdoshlarning munosabati va suhbatida til vositalarini tanlashga o‘zaro og‘zaki kommunikativ qonunlar ta‘sir qiladi, ammo

nusxalar almashinuvi faqat yozma matn shaklida amalga oshiriladi. Suhbatdoshlarning uzoqligi va bayonotlarini yozishning yozma usuli og‘zaki nutq imkoniyatlaridan foydalanishga ma’lum cheklovlar qo‘yadi.

Yozma aloqa kanallari bilan bog‘liq holda, suhbat shaxsiy omilning tashqi ko‘rinishlaridan mahrum bo‘ladi: unda tashqi ko‘rinish, kiyim-kechak, yuz ifodalari, imo-ishoralar, ovoz, intonatsiya kabi belgilar ko‘rinmaydi, bu suhbatdoshning harakatlarini to‘g‘ridan-to‘g‘ri shaxsiy aloqa paytida baholash va talqin qilishga imkon beradi. Suhbat ishtirokchilari og‘zaki muloqot paytida noverbal vositalar yordamida amalga oshiriladigan his-tuyg‘ularni ifodalashning mumkin bo‘lgan usullarining yetishmasligini his qiladilar.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Tadqiqotning maqsadi og‘zaki aloqa muloqotining paralingvistik tarkibiy qismlarining kompensatorlari vazifasini bajaradigan til vositalarini aniqlash va tavsiflashdir. Ushbu maqolada nemis tilidagi moderatsiya qilinmagan suhbatga nisbatan qo‘llaniladigan kontekstual tahlil va talqin usullari natijasida olingan xulosalar keltirilgan. An’anaviy yozma aloqa leksik vositalar bilan allaqachon ifodalangan tarkibni to‘ldiradigan og‘zaki bo‘lmagan ma’lumotlarni uzatish uchun vositalarni amalda qo‘llamaganligi sababli, suhbatdoshlar suhbatda norasmiy kompyuter vositachiligidagi aloqa uchun xos bo‘lgan bir qator o‘ziga xos usullardan foydalanadilar. Amaliy materialni tahlil qilish natijasida biz paralingvistik aloqa komponentini kompensatsiya qilish uchun ikki guruh vositalarga ajratdik:

Kompensatsiyaning ramziy va grafik vositalari. Ushbu guruh an’anaviy yozma muloqotga xos bo‘lmagan yangi funksiyalarda qo‘llaniladigan semiotik belgilar bilan ifodalanadi.

1.1. Katta harflar yoki qalin harflar.

Ushbu vositalar yozma ravishda og‘zaki muloqotda ovoz balandligi bilan belgilanadigan, mantiqiy urg‘u bilan ta’kidlangan so‘z yoki iborani ta’kidlaydigan yoki qichqiriqqa mos keladigan satrlarni ta’kidlashga xizmat qiladi:

-Basma: HALLO!?! Ich bin vielleicht auch noch da?

-Anna: HIER SIND DOCH NUR IDIOTEN

1.2. Harflar va tinish belgilarining takrorlanishi.

Harflarning takrorlanishi so‘zma-so‘z ma’noda og‘zaki talaffuz paytida so‘zni cho‘zishni anglatadi, o‘ychanlikni ko‘rsatishi mumkin yoki bunday bayonotdan keyin nutq pauzasidan oldin qo‘llaniladi:

-Lostblümchen: sooo Thema wechsel

-Soulhunter: aaa prima, cool

Tinish belgilarining takrorlanishi qabul qiluvchining hissiy holatini ko'rsatadi, og'zaki nutqda bo'lgani kabi, intonatsiya bilan ajralib turadigan bayonotning mazmunini kuchaytiradi:

-Pura: [zu monster100] Selbstgespräche!!

-JigSaw: aber wirklich bin ich auch für!!!

Takroriy savol belgisi tanbeh, pushaymonlik, kinoya va g'azabni ifodalashi mumkin va kommunikatorning affektiv holati qanchalik kuchli bo'lsa, u shunchalik ko'p takrorlanadigan belgilarni qo'yadi. Bunday holda, mazmundagi so'roq jumlasini undovga mos keladi:

Lindsay: [zu dodge2] warum??

Cindy11: [zu knalltüte] was jetzt??

Tinish belgilarini takrorlash – bu intonatsiyani almashtirishga urinish va biron bir so'z yoki jumlaning ta'kidlashga xizmat qiladi.

1.3. Kulgichlar (smayliklar)

Chat aloqasida his-tuyg'ular va his-tuyg'ularni yaxshiroq ifodalash uchun ramziy kombinatsiyalar, shakllangan maxsus grafemalar faol qo'llaniladi. An'anaviy yozuvning bir nechta belgilarining kombinatsiyasi (qavslar, yo'g'on chiziqcha) yoki animatsion rasmlar, deb nomlangan kulgichlar (eng. smile – „tabassum“) yoki emotikonlar (eng. Emotion — „hissiyot“ va icon – „belgi“). „Emotikon“ atamasi, bizning fikrimizcha, yanada to'g'ri bo'lar edi, chunki u etimologiya nuqtai nazaridan ko'proq oqlanadi va bundan tashqari, tasvirlangan hodisa nafaqat tabassum bilan ifodalangan quvonchni, balki kommunikativ o'zaro ta'sir ishtirokchilarining turli xil hissiy holatlarini aks ettirish uchun mo'ljallangan. Biroq, foydalanuvchilar orasida va shuning uchun, ehtimol, mahalliy ilmiy lingvistik an'analarda „SMILE“ atamasi mustahkamlangan. K.V.Ovcharova kulgichlarni bir vaqtning o'zida grafik va kinetik paralingvistik vositalar sifatida tavsiflaydi. Ular xalqaro va intuitivdir, chunki ularning aksariyati inson yuzini tasvirlaydi. Eng keng tarqalgan emojilarga quyidagilar kiradi: 😊 - quvonch ifodasi; 😞 - qayg'u ifodasi. Shuningdek, ";) „chiziqsiz va ") ikki nuqtasiz emojilarning qisqartirilgan versiyalari yoki uzatilgan hissiyotning kuchayishini bildiruvchi emojilarning ba'zi elementlarini takrorlash bilan kombinatsiyalar mavjud:

: -)))) - juda katta quvonchning ifodasi;

:- (((((- juda katta qayg'u ifodasi (g'azab, xafagarchilik):

Kompyuter vositasida aloqa qilishda ushbu kompensatsion elementlar bir qator funksiyalarni bajarishi mumkin. Birinchidan, emojilar hissiy yoki ekspressiv-baholash funksiyasi bilan ajralib turadi, ularning yordami bilan jo'natuvchining his-tuyg'ulari va kayfiyatlari, aytilganlarga munosabati ifoda etiladi. Suhbat

ishtirokchilarining xabarlarida ular asosiy ma'lumot yukini ko'taradigan nusxaga qo'shimcha sifatida ishlatiladi:

Soulhunter: [zu Lost Blümchen] Mensch .... ja stimmt ..^^ (ko'tarilgan qoshlar-ajablanish)

Enya: [zu Glitzer] mache ich ;o)) (ko'z qisish va katta tabassum)

Lusi: soo hab ich alle?? xD (keng ochilgan og'iz-kulgi)

Shu bilan birga, kulgichlar kommunikativ tartibga solish funksiyasini bajaradi, masalan, ular salomlashish satrlariga hamroh bo'lganda. To'g'ridan-to'g'ri aloqa bilan tabassum birga keladigan salomlashish jarayonida ular suhbatning boshqa ishtirokchilariga hurmat va xayrixohlikdan dalolat beradi:

Klein Mina: hallo einen schönen Abend an alle :)

Calypsos: guten Abend :)

Smayliklar, shuningdek, muloqotni davom ettirish funksiyasi bilan ajralib turadi, bu yerda dialog sherigi yuz ifodalari bilan suhbatda faol ishtirok etayotganligini bildiradi, suhbatdoshning bayonotini ma'lum bir tarzda baholaydi va unga javob beradi, bu xabar bitta kulgichdan iborat bo'lgan hollarda eng aniq namoyon bo'ladi, ko'pincha yuz ifodalarini tasvirlaydi:

Grosses Zwergü: ;o)) (ko'z qisish va katta tabassum, noz qilish)

Gast582: [zu Grosses Zwergü] :-D (keng kulayotgan og'iz-kulgi)

Lindsay: [zu Dodge2] :-PPP (chiqib ketgan til – kimnidir masxara qilish)

Soulhunter: [zu Lost Blümchen] Ö_Ö (bo'rtib chiqqan ko'zlar-ajablanish)

Kommunikatorlar bir-birini ko'rmaydigan vaziyatda, kulgichlar informatsion-pragmatik funksiyani bajaradi, elektron matn kanali orqali og'zaki bo'lmagan signallarni uzatishning iloji yo'qligi sababli yuzaga kelishi mumkin bo'lgan bayonotlarni noto'g'ri talqin qilishdan qochishga yordam beradi. Og'zaki matn bilan birga, ular uning mazmunini aniqlaydilar, qabul qiluvchiga u yoki bu bayonotni qanday qilib to'g'ri talqin qilish kerakligi to'g'risida xabar beradilar, masalan, chat dialogidan quyidagi parchada:

Scorpius: kommst du Fenster putzen?^^

Le Chat: [zu Scorpius] hmmm, wenn das eine Einladung war... ;)

Savol Scorpius taxallusi ostida suhbat a'zosidan taklif, suhbatdosh derazalarni yuvish uchun keladimi – "ko'tarilgan qoshlar" emoji, (ajablangan smaylik jo'natadi), LeChat foydalanuvchisi esa: "u taklifnoma bo'lsa o'ylab ko'rish mumkin", deb javob beradi va o'z so'zlarini kinoya bilan ishora qiladi. Agar bu emoji bo'lmasa, xabar hazil hisoblanmaydi.

Bir qator misollarda, yakuniy pozitsiyadagi kulgichlar tinish belgilarini almashtiradi, masalan, „Soulhunter: [zu Lindsay] was Ö_Ö“ iborasida, kulgich savol

belgisiga mos keladi va ajablantiradi. Aytish mumkinki, aslida u og‘zaki nutq uchun xos bo‘lgan bunday xususiyatni to‘g‘ridan-to‘g‘ri og‘zaki muloqotda mazmunli semantik yukni ko‘taradigan intonatsiya sifatida belgilaydi.

2. Og‘zaki kompensatsiya vositalari. Ushbu guruh kompyuter vositachiligida paydo bo‘lgan yangi vositalar bilan ifodalanadi. Ular orasida ajralib turganlar quyidagilar:

2.1. Inflektivlar – infinitiv – en (-n) oxirini qisqartirish natijasida hosil bo‘lgan maxsus fe‘l shakllari: *lach*, *freu*, *knuddel*, *stolz guck*. Fe‘l asosi, qoida tariqasida, bunday neoplazmalarning oxirgi pozitsiyasida turadi: *hinweisgeb*, *dummguck*, *malanmerk*. Inflektivlar xabar yuboruvchisi nomidan uning yuz ifodalari, imo-ishoralari va harakatlarini og‘zaki bayon qilish orqali kiritiladi:

Grosses-zwergü: [zu Scorpius] ich lass die erstmal 20 min kochen *lach*

Purzel: [zu Elfe196161] ach Nachbarin, du hast ja auch bald Geburtstag *freu*

Inflektivlarni suhbat matnida asterisklar yordamida ajratib ko‘rsatish mumkin, ular bunday fe‘l iborasining boshi va oxirini belgilaydi, matnning qolgan qismidan ajratib turadi, fe‘lning ildizi odatda kursiv bilan yoziladi. Funktsional qiymatiga ko‘ra, ko‘plab inflektivlar kulgichlar bilan mos keladi. Tahlil qilinmagan guruh suhbatida turli xil bog‘lovchilar aniqlandi: monosyllabic bog‘lovchilar (*lach*, *seufz*, *grpucalbel*, *grummel*, *freu*); bog‘lovchilar-qisqartmalar-eng ko‘p tarqalgan bog‘lovchilarning qisqartirilgan versiyalari (*lach* - *l*, *grins* - *g* (grins), *bg* yoki *gg* (big grins, grouch Grins), *fg* (frech grins), *sfg* (super frechgrins) va *lol*, *loool* (baland ovozdak kulish)); inflektiv konstruksiyalar shakllari hisoblanadi. Tadqiqot davomida inflektivlar va inflektiv konstruksiyalar quyidagilarni tavsiflashga xizmat qilishi aniqlandi:

1) Yuz ifodalari va imo-ishoralar (zwinker, grins, armeverschränk, bösguck);

2) hissiy holatlar va ular bilan birga keladigan harakatlar (lach, kicher, freu, heul, schmunzzel);

3) mental aktivlik (grübel, nachdenk);

4) jismoniy harakatlar bilan birga keladigan og‘zaki bo‘lmagan aloqalar, masalan, quchoqlash, o‘pish (knuddel, knutsch), suhbatdoshlarning harakatlarini baholash uchun harakatlar (beifall klatsch, grummel, murmel, schnief, umfall) yoki ularning holati (seufz).

Yuqoridagi tasnifdan ko‘rinib turibdiki, inflektivlar paraverballarning keng palitrasini, veb-suhbatdagi hissiy va ekspressiv suhbatni ifodalaydi, norasmiy aloqa paytida aloqani saqlashga yordam beradi, bayonotning semantik tarkibiga qo‘shimcha bo‘lib xizmat qiladi, uni to‘g‘ri tushunish va talqin qilishga yordam beradi.

2.2. O‘z-o‘zini namoyon ettiruvchi ifodalar – bu 3-shaxsda joylashgan, kommunikatorning taxallusi bilan boshlangan va xabarni yuboruvchining hayoliy yoki real faolligini aks ettiruvchi harakatni tavsiflovchi vizual jumlada tuzilgan iboralar:

<JigSaw chillt jetzt^^>

<-Samira- stürzt sich vor lauter Lachen aus dem Fenster.>

Bunday nusxalarni yaratish uchun chat menyusida maxsus funksiya mavjud, ular kursiv imlodan foydalangan holda suhbat dialogining umumiy oqimidan ajratilgan. Foydalanuvchi taxallusi replikasiya boshida qalin yoki oddiy belgilar bilan belgilanmagan holda paydo bo‘ladi <>. O‘z harakatlari mavhum tarzda taqdim etiladi, chunki boshqa odamning nuqtai nazaridan ular qahramonlarning harakatlari tasvirlangan teatr spektakllaridagi izohlarga o‘xshaydi. Chatlar tahlili shuni ko‘rsatdiki, veb-chatdagi o‘z-o‘zini aks ettiruvchi so‘zlardan quyidagilar uchun foydalanish mumkin:

1) kundalik harakatlarni aktuallashtirish: geht kaffee trinken, tanzt, wartet, klopft:

<rubinchen geht mal was essen... bis später>

2) og‘zaki harakatlarni ta’kidlash: spricht, erklärt, fragt, erzählt, dankt, grüßt, fordert:

<sweety43 unterhält sich nicht mehr mit Gästen>

3) Jarayondagi dialog harakatlarining tavsiflari (masalan, kontakti o‘rnatish harakatlari). Ushbu guruhga asosan nutqiy salomlashish va xayrlashish harakatlarini amalga oshirishga xizmat qiladigan o‘z-o‘zini aks ettiruvchi bayonotlar kiradi: begrüßt, grüßt, verabschiedet sich.

<Küsschen sagt Hallo!>

<-alfa- wünscht allen eine gute nacht>

4) yuz ifodalarini, imo-ishoralarni uzatish: lacht, schaut böse hinzu:

<lililola schaut verärgert zu funny18 >

5) tuyg‘ularni og‘zaki bayon qilish: jubelt, erfreut sich am gespräch:

<dampfi wirft sich über Serweil vor Lachen in die Ecke.>

<Dieter38 ist wunschlos glücklich!>

6) fikr bildirish, vaziyatni baholash, kelishuv-kelishmovchilik, istehzo: meint, findet, stimmt zu, widerspricht, ironisiert:

<lolla langweilt sich>

7) o‘z-o‘zini istehzo qilish:

<JigSaw macht gerne mal jokes hört net drauf^^>

8) aloqani saqlab qolish uchun ritualistik ahamiyatga ega bo'lgan harakatlarning tavsiflari:

<LadyBrain schaut tief in Ghosts schöne Augen, umarmt Ghost zärtlich.>

O'z-o'zini aks ettiruvchi ifodalar yordamida adresatning xatti-harakatlari sahnalashtiriladi, ular adresatga xabar yuboruvchisi joylashgan vaziyatni taqdim etishga yordam berish uchun mo'ljallangan, ularning harakatlari, holatlari va hissiy ko'rinishlarini tavsiflaydi.

Shunday qilib, suhbatdoshlarning kompyuter vositachiligidagi aloqalardagi uzoqligi an'anaviy ravishda og'zaki dialog bilan birga keladigan lingvistik namoyonlarning yo'qligini obyektiv ravishda aniqlaydi. Shu bilan birga, o'zaro ta'sirning norasmiy tabiati to'g'ridan-to'g'ri aloqa orqali yetkazilishi mumkin bo'lgan narsalarni qo'shimcha ravishda yetkazishni talab qiladi. Ushbu vositalarni o'rganish va tavsiflash juda muhimdir, chunki ular aslida internetda keng tarqalgan va faol qo'llaniladigan norasmiy yozma nutqning yangi paralingvistikasini shakllantiradi.

Veb-suhbatda paralingvistik usullarning kompensatorlari sifatida, birinchi navbatda, ro'yxatdan o'tish va shriftlarni tanlash, harflar va tinish belgilarining takrorlanishi, qo'shimcha ta'sirchan ma'lumotlarni ifodalash uchun mo'ljallangan va so'z ma'nosini shakllantirishda ishtirok etadigan maxsus belgi birikmalari – kulgichlar kabi ramziy va grafik vositalar qo'llaniladi. Bundan tashqari, muloqotning paralingvistik tarkibiy qismlarining kattaroq qismini yetkazish uchun inflektivlar va o'z-o'zini aks ettiruvchi ifodalar kabi og'zaki vositalar ishlatiladi, ularning yordamida adresantning harakatlari, holatlari va og'zaki bo'lmagan aloqa namoyon bo'lishi yetkaziladi va uning xatti-harakati sahnalashtiriladi.

REFERENCES

1. Abdurazzakov, Y. U. (2022). EFFECTIVE ORGANIZATION OF LECTURES IN FOREIGN LANGUAGES. *Oriental Journal of Philology*, 2(03), 1-7.
2. Abdurazzakov, Y., & Abdurazzakova, M. (2022). USE OF NON-STANDARD FORMS AND METHODS IN A FOREIGN LANGUAGE LESSON. *Gospodarka i Innowacje*, 24, 1003-1010.
3. Asmus, N.G. Linguistic Characteristics of the Virtual Communicative Field: Diss. ... Cand. of Philosophy: 10.02.19 [Text] / N.G. Asmus. - Chelyabinsk: Chelyabinsk State University, 2005. — 265 p.
4. Beisswenger, M. Chat Communication. Language, Interaction, Sociality and Identity in Synchronic Computer Communication. Perspectives for Interdisciplinary Research Field [Text] // M. Beisswenger. - Stuttgart, 2001. - 552 p.

5. Chukharev, E.M. Linguostatistical Correlates for Spontaneity in Computer-Mediated Discourse (On the Basis of Russian Chat): Synopsis of Diss. ... Cand. of Philology: 10.02.21 [Text] / E.M. Chukharev. - Sankt-Petersburg: Herzen University, 2009. - 23 p.
6. Kakharov, K., & Usmonova, M. (2022). Nonverbal Means of Uzbek and English Speech Etiquette. *Journal of Ethics and Diversity in International Communication*, 2(5), 61-65.
7. Kakharova, S. (2022). Speech as a Tool of Pedagogical Activity of the Teachers. *American Journal of Social and Humanitarian Research*, 3(11), 61-64.
8. Kakharova, S. (2022). Culture of Communicative Interaction between Teachers and Students during Pedagogical Cooperation. *American Journal of Social and Humanitarian Research*, 3(12), 96-98.
9. Luckhardt, K. Stylistic Interpretation of the Communication in Chat. *Corpus Studies on the Basis of Media Chat [Text]* / K. Luckhardt. - Dortmund, 2009. - 208 p.
10. Orthmann, C. Structures of the Communication in Chat. *Conversational Studies of Kids and Young People's Chat [Text]* / C. Orthmann. - Berlin, 2004. - 185 p.
11. Ovcharova, K.V. Computer Chats in Internet Communication: Content and Functional Characteristics: Synopsis of Diss. ... Cand. of Philology: 10.02.19 [Text] / K.V. Ovcharova. - Krasnodar: Kuban State University, 2008. - 28 p.
12. ОТА, О. З. В. Н. О., & ХУСУСИЯТЛАРИ, Н. О. З. Х. Қ. Ш. Кахаров-Илмий tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy pedagogik kadrlar tayyorlash bo 'limi boshlig 'i. FARG 'ONA DAVLAT UNIVERSITETI, 320.
13. Zilola, P. (2022). Realization of Stable Units. *American Journal of Social and Humanitarian Research*, 3(10), 117-121.
14. Pazilova, Z. (2021). TRADITIONS AS AN INTEGRAL PART OF ETHNOCULTURE. THEORETICAL & APPLIED SCIENCE Учредители: Теоретическая и прикладная наука, (9), 689-691.
15. Кахаров, К. Ш. Узбек ва немис нуткий этикетларининг киёсий тадқиқи. Филология фанлари буйича фалсафа доктори (PhD) илмий даражасини олиш учун тайёрланган диссертацияси, Андижон-2020.
16. Пазилова, З. Ш. (2022). ЎЗБЕК ВА НЕМИС ХАЛҚЛАРИДА БОЛАЛИК ДАВРИГА ХОС БЎЛГАН УРФ-ОДАТ ИФОДАЛОВЧИ ЛЕКСИК ИФОДАЛАРНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ. ОЛИЙ ВА О 'РТА МАХСУС ТА'ЛИМ ВАЗИРЛИГИ FARG 'ONA DAVLAT UNIVERSITETI, 122.